

Energi-,
Forsynings- og
Klimaministeriet

Samlenotat

Dato
16. februar 2016

J nr. 2016-242

Rådsmøde (miljø) den 4. marts 2016

Dagsorden	Side
1. Opfølgning på COP21 - <i>Politisk drøftelse</i>	2

**Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet**

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

1. Opfølgning på COP21

KOM-nummer foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På miljørådsmødet den 4. marts lægger det nederlandske formandskab op til en politisk drøftelse om opfølgningen af den 21. partskonference (COP21/CMP11) under FN's klimakonvention (UNFCCC) i Paris. Drøftelsen sker som led i opfølgningen på Det Europæiske Råds anmodning fra december 2015 til Ministerrådet og Europa-Kommissionen om at vurdere resultatet af COP21 med særlig fokus på EU's klima- og energipolitik i perioden 2021-2030 (2030-rammen) og forberedelse af næste skridt. Udgangspunktet for drøftelsen ventes at være Kommissionens analyse af resultatet af COP21 og køreplan for næste skridt, der forventes offentliggjort i en meddelelse primo marts 2016.

Regeringen hilser en drøftelse af opfølgningen af COP21 samt Kommissionens vurdering af resultatet af COP21 og køreplan for videre skridt velkommen. Drøftelsen har ikke direkte økonomiske konsekvenser eller konsekvenser for dansk ret, men selve udmøntningen af EU's reduktionsbidrag ventes potentielt at kunne få økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Efter flere års forhandlinger vedtog parterne til FN's klimakonvention (UNFCCC) den 12. december 2015 en juridisk bindende global klimaaftale, Parisaftalen. Blandt de vigtige elementer i Parisaftalen kan følgende fremhæves:

Parternes reduktionsbidrag til Parisaftalen, herunder EU's bidrag

I alt 187 lande har pr. 28. januar 2016 fremlagt deres reduktionsbidrag til den globale klimaaftale – såkaldte "Intended Nationally Determined Contributions" (INDCs). Bidragene dækker mere end 95 pct. af de globale udledninger. Til sammenligning dækker Kyotoprotokollen mindre end 15 pct. Parternes reduktionsbidrag til Parisaftalen er ikke juridisk bindende. Bidragene fremgår derfor ikke i selve aftalen, men vil indgå i et offentligt register, der vil blive administreret af klimakonventionens sekretariat.

EU's bidrag til aftalen er en reduktion i udledningerne på mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990. Dette mål blev vedtaget på Det Europæiske Råd i oktober 2014. Målet skal nås gennem reduktioner i henholdsvis de kvotebelagte sektorer og ikke-kvotebelagte sektorer. Indsatsen for de ikke-kvotebelagte sektorer skal byrdefordes mellem medlemsstaterne, og forhandlingerne herom ventes påbegyndt internt i EU i andet halvår af 2016. Aftalen giver mulighed for, at parter kan opfylde deres reduktionsbidrag i fællesskab (såkaldt "joint

fulfilment⁸). EU og medlemsstaterne har besluttet, at man vil opfylde sit bidrag over for FN i fællesskab.

Langsigtede målsætninger for reduktion af globale udledninger

Parisaftalen indeholder en målsætning om at holde den globale temperaturstigning "et godt stykke" under 2 grader celsius samt en opfordring til at holde stigningen under 1,5 grad. Dertil indeholder aftalen en langsigtet vision om, at de globale udledninger skal toppe så hurtigt som muligt og derefter falde hurtigt for at opnå en balance mellem udledninger og optag i anden halvdel af dette århundrede.

Ambitionsmekanisme

Aftalen indeholder en såkaldt ambitionsmekanisme, der løbende skal bidrage til at øge den globale reduktionsindsats. Med ambitionsmekanismen skal parterne hvert femte år vurdere implementeringen af aftalens langsigtede mål – via et såkaldt globalt "stocktake". Derudover skal parterne løbende vise, hvor langt de er nået med at opfylde deres reduktionsmål. Konkret medfører ambitionsmekanismen følgende vigtige milepæle de kommende år:

I 2018 vil der blive afholdt en såkaldt "faciliterende dialog", som skal vurdere den globale reduktionsindsats i forhold til målsætningerne om at holde den globale temperaturstigning under henholdsvis 1,5 og 2 grader.

I 2020 opfordres de parter, der har fremlagt femårige bidrag for perioden 2020-2025, til at kommunikere et nyt reduktionsbidrag for perioden efter 2025. De parter, der har fremlagt tiårige bidrag for perioden frem til 2030, herunder EU og mere end 160 andre lande, opfordres til at genbekræfte eller opdatere deres allerede fremlagte 2030-mål.

I 2023 vil det første globale "stocktake" finde sted. Formålet er at gøre status over den globale klimaindsats, herunder reduktionsindsatsen, tilpasningsindsatsen og støtten hertil i form af klimafinansiering. Resultatet af det globale "stocktake" skal informere parternes arbejde med at opdatere og styrke deres klimaindsats og det internationale samarbejde på området. Efter 2023 vil der hvert femte år være et "stocktake".

I 2025 opfordres alle parter, dermed også parter med 2030-mål, til at fremlægge nye reduktionsmål for perioden efter 2030. Parisaftalen indeholder ligeledes et princip om, at parternes nye reduktionsbidrag bør være mere ambitiøse end de bidrag, som landene tidligere har fremlagt.

Fælles regelsæt for opgørelse af landenes klimaindsats

Parisaftalen fastslår, at der skal udarbejdes fælles regler for at opgøre landenes udledninger og implementeringen af deres reduktionsmål og vurdere indsatserne i lyset af aftalens langsigtede målsætninger. Det gælder ligeledes for tilpasningsindsatsen og støtten (klimafinansiering) til henholdsvis tilpasning og reduktionsindsatsen. Der vil være fleksibilitet for ulandene på visse områ-

der. Parisaftalen etablerer også en ny markedsmekanisme, hvor et land vil kunne købe udledningsreduktioner ved at finansiere klimaprojekter i andre lande. Det kan på sigt være med til at fremme et globalt karbonmarked. De nærmere regler for markedsmekanismen skal udarbejdes, inden aftalen træder i kraft.

Klimafinansiering

Med Parisaftalen genbekræftes ilandenes kollektive løfte om at mobilisere 100 mia. USD om året fra 2020 fra forskellige kilder til ulandenes klimainsats. Dertil skal parterne inden 2025 vedtage et nyt kvantitativt finansieringsmål for perioden efter 2025. I aftalen lægges i den forbindelse op til, at ilandene fortsat skal gå forrest, men det fastslås også, at mobilisering af klimafinansiering skal være en global indsats med bidrag fra flere parter.

Klimatilpasning og uoprettelige tab og skader

Med Parisaftalen etableres et globalt, kvalitativt mål om at øge kapaciteten for tilpasning til klimaforandringerne. Dertil forpligtes parterne til at udarbejde nationale klimatilpasningsplaner og implementere konkrete politikker efter behov samt at kommunikere disse til klimakonventionens sekretariat. I aftalen anerkendes ligeledes vigtigheden af at minimere og adressere uoprettelige tab og skader ("*loss and damage*") som følge af klimaforandringerne.

Øget handling før 2020

Under COP21 blev parterne enige om at arbejde for at øge den globale reduktionsindsats før 2020 i det særskilte forhandlingsspor ("*Workstream 2*", WS2). Frem til 2020 skal der afholdes tekniske ekspertmøder med fokus på politikker og teknologier inden for omkostningseffektive områder som vedvarende energi og energieffektivitet. Disse møder skal føde ind til årlige højniveaumøder under COP'en med deltagelse af bl.a. ministre og den private sektor. En lignende proces etableres for tilpasningsindsatsen. Disse events skal skabe politisk momentum og være et forum både for at søsætte nye initiativer og partnerskaber og følge op på tidligere lancerede initiativer. Aktiviteterne ligger i forlængelse af den handlingsorienterede dagsorden "*Lima-Paris Action Agenda*" (LPAA), som fortsættes efter COP21. LPAA drives frem af det peruvienske og franske COP-formandskab (for henholdsvis COP20 og COP21), FN's generalsekretær og klimakonventionens sekretariat og har til formål at fremvise og øge klimainsatsen fra den private sektor og andre ikke-statslige aktører. Parterne blev også enige om at udpege såkaldte "high-level champions" fra de kommende COP-formandskaber, som skal sidde i toårige perioder og sikre kontinuitet og lederskab frem mod 2020.

Endelig besluttede parterne i Paris, at der på COP22 i Marrakesh (den 7.-18. november 2016) skal afholdes en dialog, der skal evaluere fremskridt i forhold til implementeringen af tidligere beslutninger om reduktionsindsatsen og klimafinansiering samt identificere muligheder for at øge indsatsen.

Videre proces

Parisaftalen vil træde i kraft, når mindst 55 parter, der dækker mindst 55 pct. af de globale udledninger, har ratificeret den. Frem mod aftalens ikrafttrædelse skal der vedtages en række beslutninger, som er nødvendige for at kunne implementere aftalen.

3. Formål og indhold

På miljørådsmødet den 4. marts lægger det nederlandske formandskab op til en politisk drøftelse om opfølgningen på den 21. partskonference (COP21/CMP11) under FN's klimakonvention (UNFCCC) i Paris. Drøftelsen sker som led i opfølgningen af Det Europæiske Råds anmodning fra december til Ministerrådet og Europa-Kommissionen om at vurdere resultatet af COP21 med særlig fokus på EU's klima- og energipolitik i perioden 2021-2030 (2030-rammen) og forberedelsen af næste skridt, jf. konklusionerne fra Det Europæiske Råd af den 18. december 2015. Udgangspunktet for drøftelsen forventes at være Kommissionens analyse af resultatet af COP21 og køreplanen for næste skridt. Kommissionens analyse forventes offentliggjort i en meddelelse primo marts 2016. Det nederlandske formandskab ventes efterfølgende at informere Det Europæiske Råd om miljørådets drøftelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der er tale om en politisk drøftelse.

6. Gældende dansk ret

De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer er ratificeret af Danmark den 21. december 1993.

Kyotoprotokollen til De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer er ratificeret af Danmark den 31. maj 2002.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Den politiske drøftelse har ikke konsekvenser for dansk lovgivning.

Økonomiske konsekvenser

Den politiske drøftelse har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Da alle forslag til udmøntning af EU's reduktionsbidrag ikke er fremsat endnu, er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere de økonomiske konsekvenser, som EU's reduktionsbidrag til den globale klimaaftale vil få for Danmark. Der må dog samlet set ventes potentielt meget væsentlige samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske omkostninger, om end dette vil afhænge af den valgte nationale implementering i perioden 2021-2030. Forhandlingerne herom ventes påbegyndt i anden halvdel af 2016.

Med Parisaftalen genbekræftes ilandenes kollektive løfte om at mobilisere 100 mia. USD om året fra 2020 fra offentlige og private kilder til ulandenes klimainsats. Der skal vedtages et nyt kvantitativt finansieringsmål inden 2025 for perioden efter 2025. Begge mål er imidlertid kollektive, hvorfor det ikke er muligt at fastlægge de direkte økonomiske konsekvenser for Danmark.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Den politiske drøftelse skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Samlenotatet blev drøftet på mødet i Specialudvalget for Energi- Forsynings- og Klimapolitik den 10. februar 2016. Følgende bemærkninger fremkom på mødet:

Greenpeace opfordrede regeringen til at have fokus på implementering af Parisaftalen. Greenpeace stillede spørgsmål ved, hvorvidt EU's køreplan for realisering af sin langsigtede målsætning om at reducere udledningen af drivhusgasser med 80-95 pct. i 2050 ville være tilstrækkelig til at nå Parisaftalens langsigtede målsætning om at holde temperaturstigningerne "et godt stykke" under 2 grader eller 1,5 grad. Derudover opfordrede Greenpeace regeringen til at arbejde for, at den kommende lovgivning ville tage højde for ambitionsmekanismens løbende justering, så man ikke fastlåser EU's ambitionsniveau. Fra Greenpeaces side sås gerne, at EU allerede i 2018 var klar til at vedtage nye ambitiøse klimamål.

I forhold til længden af forpligtelsesperioden opfordrede Greenpeace til, at EU opererede med mål for 5-årige forpligtelsesperioder frem for 10-årige og opfordrede EU til at vedtage et mål for 2025. Greenpeace fandt det store kvoteoverskud i EU's kvotesektor bekymrende med en risiko for, at det kunne underminere EU's målsætning om mindst 40 pct. reduktion i 2030, og Greenpeace så gerne, at man fra dansk side arbejdede for at øge reduktionsmålet i 2020 fra 20 til 30 procent.

Endelig opfordrede Greenpeace regeringen til at være klar til at gennemføre en hurtig ratifikation af Parisaftalen umiddelbart efter underskriftsceremonien i New York den 22. april 2016.

WWF tilsluttede sig generelt Greenpeaces bemærkninger og udtrykte opbakning til regeringens arbejde for at øge den globale reduktionsindsats før 2020. WWF så gerne, at regeringen fokuserede på midlerne til klimafinansiering fra private aktører og efterspurgte konkrete danske tilsagn i forhold til offentlige midler.

Endelig opfordrede WWF regeringen til at synliggøre, at Parisaftalen ligeledes potentielt kunne medføre positive samfundsøkonomiske omkostninger i form

af øget eksport, vækst og beskæftigelse, så fokus ikke entydigt blev på implementeringsomkostningerne ved Parisaftalen.

Det Økologiske Råd tilsluttede sig generelt Greenpeace og WWF's bemærkninger. Det Økologiske Råd opfordrede til, at man arbejdede for stærke virkemidler i EU til at fremme reduktionen af drivhusgasudledningerne ud over de 40 pct. og fremhævede Energieffektiviseringsdirektivet som et konkret, positivt eksempel, som kunne bidrage hertil gennem ETS.

Derudover beklagede Det Økologiske Råd, at skibsfartens udledninger ikke var adresseret i Parisaftalen og opfordrede regeringen til at huske, at dette tidligere havde været en dansk mærkesag. Det Økologiske Råd foreslog, at man også huskede skibsfartens mulige rolle som innovativ klimafinansieringskilde.

Dansk Industri noterede sig, at der var tale om en god timing internt i EU med fastlæggelse af EU's mål, indgåelse af Parisaftalen efterfulgt af implementering i form af de kommende direktivrevisioner. I Dansk Industris optik var dette i god gænge. Dansk Industri fandt, at man først efter implementering i form af direktivrevisionerne ville kunne vurdere, hvorvidt EU skulle øge sit mål.

Der er modtaget et skriftligt hørings svar:

Danske Arkitektvirksomheder anførte, at den grønne omstilling hvilede for det første på omstilling til vedvarende energikilder og for det andet reduktion af ressourceforbrug, herunder energi og materialer. Da byggeriet stod for ca. 40 pct. af energi- og ressourceforbruget, betonedes Danske Arkitektvirksomheders vigtigheden af virkemidler til reduktion af energi- og ressourceforbrug. Her fremhævedes muligheden for at intensivere udbygning af vedvarende energi i nybyggeriet, som i dag gav fradrag i energirammen, men hvor denne mulighed stod til at blive begrænset i revisionen af bygningsreglementet BR 2015/2020. Efter Danske Arkitektvirksomheders opfattelse burde man revurdere denne udvikling, da integration af vedvarende energi kunne give øgede løsningsmuligheder og designfleksibilitet i forhold til at levere attraktive værdiskabende designløsninger, og bygninger kunne fungere som infrastruktur til løsninger for vedvarende energi.

Herudover fremhævede Danske Arkitektvirksomheder energieffektivisering af det eksisterende byggeri med særligt fokus på anvendelse af det tilbagevendende renoveringsbehov ved tilføjelse af nye kvaliteter til gavn for produktivitet, arbejdsmiljø, bokvalitet m.m.

Endelig betonedes Danske Arkitektvirksomheders vigtigheden af ressourceeffektivitet for materialer og opfordrede til en ambitiøs og tidlig implementering af cirkulær økonomi, der kunne medvirke til at mindske materialeforbruget i byggeriet betragteligt og dermed også de forbundne miljø- og klimapåvirkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

For så vidt angår medlemsstaternes foreløbige interne vurdering af resultatet af COP21 i Paris er denne positiv. Den generelle opfattelse blandt medlemsstaterne er, at Parisaftalen anses som et historisk vendepunkt for den globale omstilling til lavemission. Der er bred enighed om, at EU i opfølgningen af Parisaftalen skal arbejde for en succesfuld implementering af aftalen og for at fastholde det politiske momentum for en global indsats på klimaområdet.

Generelt vurderes det ikke, at medlemsstaterne har fastlagt konsoliderede positioner til Parisaftalens betydning for EU's fremtidige energi- og klimapolitik.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er godt tilfreds med det resultat, som blev opnået på COP21 i Paris. Parisaftalen anses som en historisk aftale og et vendepunkt i den globale klimaindsats. Aftalen er med til at sætte rammen for det fremtidige globale klimasamarbejde, ligesom den sender et vigtigt signal til den private sektor om, at lavemission er fremtiden. Omend den endelige aftale på nogle områder er mindre ambitiøs, end hvad EU arbejdede for, finder regeringen, at det lykkedes EU at sætte markante aftryk på den endelige aftale. Det gælder især aftalens langsigtede reduktionsmålsætninger, ambitionsmekanismen og et fælles regelsæt for opgørelse af landenes klimaindsats. Dette skyldes ikke mindst, at det lykkedes EU at styrke alliancer med de progressive parter og lægge pres på de mindre ambitiøse.

Regeringen vil arbejde for at sikre en ambitiøs global opfølgning på resultatet i Paris, herunder en effektiv implementering af Parisaftalen og aftalens ambitionsmekanisme, der fastsætter, at parterne løbende skal opdatere deres reduktionsbidrag. Regeringen vil også arbejde for opfølgning på beslutningen om at øge den globale reduktionsindsats før 2020.

For at sikre en ambitiøs global implementering af aftalen finder regeringen ligesom Kommissionen, at det er vigtigt, at EU's klimamål omsættes til handling og resultater. Det betyder, at EU først og fremmest skal have fokus på at få den konkrete lovgivning for EU's reduktionsindsats frem mod 2030 på plads. Der er dog samtidig behov for konkrete understøttende initiativer og handling som Mission Innovation i relation til at styrke indsatsen i forhold til forskning og udvikling i ren energi samt Lima-Paris Action Agendaen i relation til at mobilisere et højt ambitionsniveau i den private sektor og andre ikke-statslige aktører. I relation til det sidste har regeringen bl.a. fokus på at mobilisere klimafinansiering fra private aktører, herunder i samarbejde med de øvrige nordiske lande, som opfølgning på den fælles erklæring lanceret af udenrigsministeren på COP21 med en række nordiske institutionelle investorer.

I forlængelse heraf vil regeringen fortsat arbejde for, at EU vil styrke sine alliancer med progressive i- og ulande, herunder bl.a. EU's klimadiplomatiplan,

for at sikre en ambitiøs global implementering af Parisaftalen. I den forbindelse er det centralt, at alle parter opfylder de reduktionsbidrag, som de har indmeldt til Parisaftalen. Derfor vil regeringen arbejde for, at EU hurtigst muligt kan ratificere EU's reduktionsbidrag på mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990.

Regeringen hilser det velkommen, at der på miljørådsmødet skal være en drøftelse af opfølgningen af COP21 samt Kommissionens vurdering af resultatet af COP21 og køreplan for videre skridt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.